

Tacktalet som handlade om livet, inte om litteratur

Berättelse

En kväll med höga förväntningar

Måndagen den 23 november 2015 var en av de stora kvällarna i det svenska kulturlivet. I Konserthuset i Stockholm hölls Augustgalan, kvällen då Augustpriset delas ut. Priset, som har funnits sedan 1989, räknas som ett av Sveriges allra mest prestigefyllda litteraturpris, och själva galan var en högtidlig tillställning med författare, förläggare och journalister i festkläder. Var och en av de nominerade titlarna presenterades på scenen, och i salen låg en blandning av glädje och nervositet i luften.

I klassen för årets svenska skönlitterära bok var Jonas Hassen Khemiri en av tre nominerade. Hans bidrag var romanen "Allt jag inte minns" – hans fjärde roman. Det var en bok som hade blivit hyllad av kritikerna, en berättelse där en namnlös berättare försöker pussla ihop bilden av en död vän genom att lyssna på andra människors minnen. Många tippade att just Khemiri hade goda chanser att vinna.

Dagen som ingen såg

Men medan publiken förberedde sig för en festkväll hade Khemiris egen dag sett helt annorlunda ut. I stället för att gå igenom sitt tacktal eller välja kläder hade han tillbringat större delen av dagen på ett sjukhus, tillsammans med en person som stod honom nära. Det skulle göras en rutinkontroll, men provsvaren dröjde. Timme efter timme satt de och väntade, och oron växte i takt med att klockan gick.

I den väntan började något hända inom honom som han senare skulle berätta om från scenen. Han fann sig själv förhandla med ödet, nästan som ett barn som lovar att vara snällt om bara önskan går i uppfyllelse. Tanken var ungefär: strunta i Augustpriset, ta gärna det ifrån mig – bara provsvaren blir bra. För Khemiri var valet inte svårt. Ett litterärt pris, hur fint det än var, vägde lätt mot beskedet att en älskad människa var frisk.

Till sist kom svaret, och det var positivt. Personen var frisk. Lättnaden var enorm, och i det ögonblicket kändes kvällens gala nästan oviktig. Han åkte ändå dit, men med dagens känslor fortfarande kvar i kroppen.

Ögonblicket på scenen

Inne i den fullsatta salen läste juryn till slut upp namnet på vinnaren i klassen för skönlitteratur. Det var Jonas Hassen Khemiri. Han hade vunnit Augustpriset, som innebar 100 000 kronor och en bronsstatyett. Applåderna fyllde Konserthuset när han reste sig och gick mot scenen.

Väl uppe vid mikrofonen valde han att inte tala i första hand om sin bok. I stället berättade han om dagen som varit – om timmarna på sjukhuset, om oron och om sitt tysta avtal med ödet. Han beskrev hur han under väntan hade tänkt att han gärna avstod priset om bara beskedet blev gott.

Och så, när nu båda sakerna hade gått hans väg, vände han sig liksom till ödet en sista gång och sa: "Jag tar tillbaka allt." Han lade till att det betydde oerhört mycket för honom.

Varför kvällen blev större än ett pris

Det blev ett av kvällens mest omtalade tacktal, just för att det handlade så lite om litteratur och så mycket om livet. I stället för att räkna upp personer att tacka eller tala om sitt skrivande, lät Khemiri publiken förstå vad som verkligen hade fyllt hans dag. På så vis blev själva prisutdelningen en del av en större berättelse om vad en människa egentligen värderar högst när det kommer till kritan.

Det finns något passande i att det drabbade just Khemiri. Hela hans författarskap kretsar kring minne, förlust och frågan om vad vi bär med oss av andra människor. Den prisbelönte romanen handlar om att försöka hålla fast vid en människa som är borta. Att han samma dag fick uppleva både den djupa oron inför en närståendes hälsa och den enorma lättnaden när allt löste sig, gör att verkligheten och hans litteratur nästan tycks spegla varandra. För många som var där, eller som senare läste om talet, blev kvällen ett exempel på hur ett offentligt ögonblick kan bli djupt personligt – och hur ett pris ibland betyder mest just för att det inte längre är det viktigaste.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
högtidlig	allvarlig och fin, som vid en ceremoni
en tillställning	ett ordnat evenemang, en fest
nominerad	utvald som en möjlig vinnare
hyllad	mycket berömd och uppskattad
en kritiker	en person som bedömer böcker eller film
namnlös	utan namn
en rutinkontroll	en vanlig undersökning hos läkaren
ett provsvar	resultatet av en medicinsk undersökning
förhandla	tala om villkor för att komma överens
ödet	en kraft som tänks bestämma vad som händer
avstå	låta bli att ta emot något
en lättnad	känslan när en oro försvinner
en bronsstatyett	en liten figur av brons
ett tacktal	det man säger när man tar emot ett pris
när det kommer till kritan	när det verkligen gäller
ett författarskap	allt det en författare har skrivit

Läsförståelsefrågor

1. Vad var det som skulle hända i Konserthuset den 23 november 2015?
 1. En konsert med klassisk musik
 2. Augustgalan, då Augustpriset delas ut
 3. En bokmessa med försäljning
2. Vad handlar romanen "Allt jag inte minns" om, enligt texten?
 1. En berättare som försöker förstå en död vän genom andras minnen
 2. En resa runt jorden
 3. En familj som flyttar till New York
3. Hur hade Khemiri tillbringat större delen av dagen före galan?
 1. Han skrev klart en ny bok
 2. Han väntade på provsvar på ett sjukhus med en närstående
 3. Han övade på sitt tacktal hemma
4. Vad innebar Khemiris "förhandling med ödet"?
 1. Han ville vinna priset till varje pris
 2. Han var beredd att avstå priset om bara provsvaren blev bra
 3. Han lovade att sluta skriva om han vann
5. Vad valde Khemiri att tala om i sitt tacktal?
 1. Mest om sin bok och sitt skrivande
 2. Mest om dagen på sjukhuset och sitt avtal med ödet
 3. Mest om andra författare han ville tacka
6. Stämmer påståendena? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. Provsvaret för den närstående blev positivt.
 2. Khemiri vann Augustpriset den kvällen.
 3. Khemiri grät under sitt tacktal.
7. Augustpriset i klassen innebar 100 000 kronor och en bronsstatyett. (ja / nej / det står inte i texten)
8. Varför kändes galan "nästan oviktig" för Khemiri den dagen? Förklara med stöd i texten. (inferens)
9. Vad menade Khemiri med orden "Jag tar tillbaka allt"? Förklara. (öppen fråga)
10. Texten säger att verkligheten och Khemiris litteratur "nästan tycks spegla varandra". Vad menas med det? Ge exempel från texten. (inferens)

11. Vad tror du att texten vill säga om vad människor egentligen värderar högst? Motivera ditt svar. (inferens)

Facit

1. 1. Augustgalan, då Augustpriset delas ut
2. 1. En berättare som försöker förstå en död vän genom andras minnen
3. 1. Han väntade på provsvar på ett sjukhus med en närstående
4. 1. Han var beredd att avstå priset om bara provsvaren blev bra
5. 1. Mest om dagen på sjukhuset och sitt avtal med ödet
6. 1. ja b) ja c) det står inte i texten
7. ja
8. Exempel på svar: Oron för en närståendes hälsa var mycket större än vilket pris som helst. När det goda beskedet kom var lättnaden så stor att galan kändes liten i jämförelse.
9. Exempel på svar: Han tog tillbaka sitt tidigare avtal, där han var beredd att avstå priset. Eftersom både provsvaret blev bra och han vann, fick han behålla båda sakerna, och han ville visa ödet att det betydde mycket för honom.
10. Exempel på svar: Khemiris böcker handlar om minne, förlust och vad vi bär med oss av andra människor, och den prisbelönta romanen handlar om en död vän. Samma dag upplevde han själv oro för en närståendes hälsa och sedan lättnad, så hans eget liv liknade temat i hans litteratur.
11. Exempel på svar: Texten antyder att hälsa och kärlek till de närmaste väger tyngre än status och utmärkelser. När det verkligen gäller är ett pris mindre viktigt än att en älskad människa mår bra.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är en litterär närbild av ett enda dygn och är tänkt att komplettera den biografiska texten, inte upprepa den. Tema: vad vi värderar högst när livet ställs på sin spets, och hur ett offentligt ögonblick kan bli djupt personligt. Berättelsen står i preteritum och lämpar sig för att öva dåtid samt bisatser med "medan", "eftersom" och "när". Frågorna 8–11 kräver inferens och tolkning och passar för par- eller helklassdiskussion. Knyt gärna an till hur Khemiris teman (minne, förlust, tillhörighet) löper genom hela författarskapet, vilket binder ihop texten med biografien.

Diskussionsfrågor

- Khemiri menade att hälsan var viktigare än ett av Sveriges finaste litteraturpris. Vad värderar du själv högst när det verkligen gäller?

- Många “förhandlar med ödet” när de är oroliga, även om de inte tror på ödet. Varför tror du att människor gör så?
- Ett tacktal som handlar om livet snarare än om arbetet kan göra starkt intryck. Vad är det som gör att vissa ord fastnar hos många?
- Texten kopplar ihop Khemiris liv med temat i hans böcker. Tror du att en författares liv ofta syns i det hen skriver? Diskutera.
- **Skriv (4 meningar):** Beskriv en dag då något du var orolig för löste sig på ett bra sätt. Vad hände, hur kände du dig före och efter, och vad lärde du dig?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Jonas Hassen Khemiri – https://en.wikipedia.org/wiki/Jonas_Hassen_Khemiri
- Jonas Hassen Khemiris officiella webbplats – <https://www.khemiri.com/life/>
- Albert Bonniers Förlag: Jonas Hassen Khemiri – <https://www.albertbonniersforlag.se/forfattare/12375/jonas-hassen-khemiri/>
- Alex Författarlexikon: Khemiri, Jonas Hassen – <https://www.alex.se/lexicon/article/khemiri-jonas-hassen>
- Norstedts: Jonas Hassen Khemiri – <https://www.norstedts.se/116611-jonas-hassen-khemiri>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Jonas Hassen Khemiri föddes den 27 december 1978 i Stockholm. Mamman är svensk och pappan kommer från Tunisien. Han debuterade 2003 med romanen “Ett öga rött”, skriven på ett eget, brutet språk. Andra kända verk är “Montecore” (2006) och “Allt jag inte minns” (2015), som vann Augustpriset 2015. Han är också dramatiker och har skrivit flera pjäser, till exempel “Invasion!”. År 2021 fick han det franska priset Prix Médicis étranger för “Pappaklausulen” och flyttade samma år till New York, där han undervisar i kreativt skrivande vid New York University (NYU). Osäkerhet: vissa källor anger debutåret för “Ett öga rött” som 2003 (vanligast) och pocketutgåvan/genomslaget 2004 – porträttet använder 2003 som utgivningsår. Bild: porträtt från Wikimedia Commons, CC BY-SA 4.0, fotograf Frankie Fouganthin, 2019 – fri licens verifierad.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.